

(6)

ELU ÕPILANE

Kodus vanematega elades püüdis ta kasutada tahtejõudu, et saada võitu kinnisideest juua. Alles siis, kui ta kohtas teist alkohoolikut ja läks AA koosolekule, jäi tema kainus püsima.

HAKKASIN JOOMA 18-aastaselt, tänapäevaste standardite kohaselt võrdlemisi hilja. Kohe kui alustasin, tabas alkoholismihaigus mind karmilt ning tegin kaotatud aja kiiresti tasa. Kui olin mõne aasta joonud ja tõsiselt vaagima hakanud, kas mul võib alkoholiga probleem olla, lugesin üht „Kas sa oled alkohoolik?“ stiilis küsitlust. Enda kergenduseks avastasin, et mitte ükski punkt ei käinud minu kohta. Ma ei olnud kaotanud tööd, abikaasat, lapsi ega ühtegi omandit alkoholi pärast. Tõdemus, et joomise tõttu mu elus isegi ei olnud neid asju, saabus alles AA-sse jõudes.

Ma ei saa ühegi alkoholisõõmu eest süüdistada oma kasvatust. Mu vanemad olid armastavad ja toetavad ning on olnud abielus 35 aastat. Keegi teine mu peres ei joo alkohoolselt ega käitu nagu alkohoolik. Vaatamata kõigile võimalustele, mis mul kasvades olid, kujunes minust millegipärast selline täiskasvanud naine, kes on surmani hirmunud ümbritseva maailma ees. Olin erakordselt ebakindel, olgugi et seda hoolikalt varjasin. Olin võimetu tulema toime oma emotsioonidega ning nendest aru saama. Tundsin alati, et teised inimesed saavad asjadest aru ning teavad, mida tuleb teha. Ainult minu elu tundus selline, millele polnud kasutusjuhendit kaasa antud.

Kõik muutus, kui avastasin alkoholi. Tegin joomisega algust esimesel õhtul kolledžis. Läksin õpilaspeole, millesarnaseid toimus veel palju. Mind ei huvitanud õlu, nii et proovisin juua süütuna näivat punši. Mulle selgitati, et sinna on lisatud veidi piiritust. Ma ei tea, mitu jooki ma võtsin ja minu mälestused ülejäänud õhtust on hägused, aga mäletan seda, et kui ma jõin, siis oli mul hea olla. Sain aru. Kõik tundus loogiline. Sain tantsida, rääkida ja end oma nahas mugavalt tunda. Oleksin olnud justkui kokku panemata pusle, millest on üks tükk puudu – juues asetus viimane tükk hetkega ja muretult oma kohale.

Koju jõudmist ma ei mäleta. Ärkasin järgmisel hommikul riietes ning meigiga. Mul oli süda paha, kuid mul õnnestus ronida duši alla ning valmistuda esimeseks tunniks kolledžis. Terve tunni jooksul vaatasin professorit anuvate silmadega, et ta meid varem ära lubaks. Aga ta ei lasknud meid enne kella minema. Kui see helises, tormasin ma naiste tualetis esimesse kabiini ning oksendasin kõik välja.

Haiguse hullumeelsus oli juba hakanud avalduma. Mäletan, et mõtlesin kabiinis oksendades, kui fantastiline see on. Elu tundus suurepärane, olin viimaks leidnud vastuse – alkohol! Jah, olin eelmisel õhtul üle pingutanud, kuid see oli kõik minu jaoks uus. Pidin lihtsalt joomise ära õppima ja siis saaks minuga kõik korda.

Üritasin „õigesti juua” järgmised kaheksa aastat. Areng oli fenomenaalne. Mu joomiskarjäär ei ole ühtegi perioodi, mil ma oleksin sotsiaalselt joonud. Mul tekkis mäluauk peaaegu iga kord, kui alkoholi jõin, kuid otsustasin, et saan sellega elada. See oli väike hind, mida maksta jõu ja enesekindluse eest, mida alkohol mulle andis. Olles joonud vähem kui kuus kuud, oli minust saanud juba peaaegu igapäevane jooja.

Mulle määrati teise aasta esimesel semestril akadeemiline katseaeg (keskkoolis olin alati olnud aunimekirjas), mispeale vahetasin lihtsalt eriala. Minu elu õpilaslinnakus keerles pidutsemise, joomise ja meeste ümber. Ümbritsesin end inimestega, kes jõid samamoodi nagu mina. Kuigi mitmed inimesed olid juba väljendanud muret mu joomise pärast, ratsionaliseerisin oma käitumist sellega, et tegin lihtsalt sama, mida iga teine kuumavereline kolledžiõpilane.

Kuidagi õnnestus mul kool lõpetada, aga kui suurem osa mu sõpru leidsid omale head töökohad ning lõpetasid äkitselt joomise, näisin mina õpilaslinnakusse kinni jäävat. Olin otsustanud, et minagi hakkas korralikuks ja joon mõistuspäraselt, kuid ärritaval kombel avastasin, et polnud selleks võimeline.

Läksin haletsusväärsele müügitööle, mille eest ei makstud peaaegu midagi, nii et jätkasin vanematega elamist. Jäin sellele tööle kaheks aastaks ühel põhjusel – sain üsna segamatult juua. Mu tavaline muster tähendas kolmveerandliitri pudeli viski ostmist miljalgi kohtumiste vahel ning selle pudeli autoistme all hoidmist. Kui ma õhtul koju jõudsin, jõin pool pudelit televiisori ees ära ning vaatasin saadete kordusi kuni kustumiseni. Tegin sedasi igal õhtul omaette peaaegu kaks aastat. Minust oli saanud igapäevane üksinda jooja ning hakkasin muutuma pisut närviliseks.

Mu käitumine sel ajal oli alkohooliku õpikunäide: peitsin kodus igale poole pudeleid; kui mul alkohol otsa sai, varastasin lonkse oma vanemate väikestest varudest; vaatasin, kui palju pudeleid ma ära viskan, et nad kotis ei kõliseks; valasin oma vanemate viina- ja džinnipudelitesse vett ja nii edasi. Mul tekkis ka harjumus lindistada oma lemmiksaadete kordusi, sest mul läks alati pilt eest, enne kui need lõppesid.

Umbes sel ajal oli eetris telefilm „Minu nimi on Bill W.“, mis rääkis AA asutajast. Uudishimust hakkasin seda koos viski- ja toonikupudeliga vaatama. Kui Bill võttis ühes stseenis autos plasku välja, et enne äia küllastamist julgust koguda, siis ohkasin kergendatult ja mõtlesin endamisi: „Oh, mul ei olegi asjad nii hullud.“ Seepeale jõin end pildituks. Filmist ma rohkem ei mäleta.

Mu vanemad olid täiesti nõutud. Ma ei liikunud elus kuskile ning käitusin ärritunult ning vaenulikult. Kuna neil puudus kogemus alkoholismiga, ei osanud nad ette kujutada, mis minuga toimub või mida selles osas peaks ette võtma. Mina ka ei teadnud. Teadsin, et joon liiga palju ja mu elu on masendav, aga ei seostanud neid asju omavahel kunagi. Vanemad tegid ettepaneku, mis tundus neile loogiline. Nad pakkusid, et aitavad mind rahaliselt, kui tahan tagasi kooli minna. Kuna minu silmis polnud teist pääseteed, haarasin võimalusest kinni.

Mul läks kaks aastat, et lõpetada kool 1200 km kaugusel kodust. Võin ausalt öelda, et tean, miks räägitakse geograafilisest ravist. Üheksa kuud õnnestus mul joomisega tugevalt piiri pidada. Jõin ikka peaaegu iga päev, aga mitte tavapäraseid koguseid. Mul ei läinud sageli piltki eest. Olin võimeline keskenduma esimesel aastal koolitööle ja leidsin omale uusi sõpru. Siiski on geograafiline ravi ainult ajutine. Minu oma kestis vähem kui aasta. Umbes kümne kuu möödudes hakkasin langetama tagasi oma vanadesse mustritesse. Aegamööda hakkasin jooma täpselt sama suuri viskikoguseid nagu koduski ning mäluaugud tulid tagasi. Mu hinded läksid halvemaks ning sõbrad hakkasid muret tundma. Mul tekkis isegi jälle harjumus saadete kordusi vaadata. Olin võtnud kodus salvestatud videokassetid kooli kaasa.

Õnneks suutsin kooli lõpetada, aga ei olnud omadega kuhugi jõudnud. Pärast kooli lõpetamist naasin

vanemate juurde, sest mul ei olnud õnnestunud tööd leida. Olin tagasi. Olin uuesti vanas magamistoas ning jätkasin harjumust juua igal õhtul kuni kustumiseni, ja see muutus aina hullemaks. Alustasin joomisega üha varem ning alkoholikogused aina suurenesid. Mul polnud tööd ega sõpru, nägin ainult oma vanemaid.

Selleks hetkeks olin endast täiesti väljas. Kas ma polnud siis teinud kõike, mida minult oodati? Kas ma ei olnud mitte kolledžit magistrikraadiga lõpetanud? Ma polnud istunud vangis, ühtegi autot sodiks sõitnud ega pahandustesse sattunud nagu tõeline alkohoolik. Kui ma veel tööl käisin, ei jäänud mul joomise pärast ühtegi päeva vahele. Mul ei tekkinud võlgu ning ma ei väärkohelnud abikaasasid ega lapsi. Muidugi ma jõin palju, kuid mul ei olnud probleemi. Kuidas neid oleks saanud tekkida, kui ma isegi ei teinud ühtegi asja, mis tõestavad inimese alkohoolikuks olemist? Milles siis häda seisnes? Tahtsin lihtsalt normaalset töökohta, et võiksin olla iseseisev ja produktiivne. Ma ei mõistnud, miks elu ei võinud mulle lihtsalt vastu tulla.

Tegin vanemate heaks kodus juhutöid, et enda tuba välja teenida, kuni sain lähedalasuva ettevõtja juures tööd. See töökoht ei pakkunud erilisi võimalusi elus edasi jõudmiseks ning palk polnud suurem asi, kuid vähemalt sain majast välja ning see esitas mitmesuguseid väljakutseid. Sel ajal käis mul tõsine lahing, et oma joomist kontrollida. Teadsin, et kui ühe joogi võtan, kaotan täielikult kontrolli ja joon end pildituks. Siiski püüdsin päev päeva järel võitu saada sellest joomise kinnisideest.

Ühel päeval pärast tööd ostsin kaks liitrit viskit ning jõin rohkem kui kolmandiku sellest ära vähem kui nelja tunni jooksul samal õhtul. Mul oli järgmisel päeval meeletult paha, aga suutsin ikkagi tööle minna. Kui tagasi koju

jõudsin, istusin oma vanemate diivanile ja teadsin, *ma teadsin*, et teen selle kaheliitriise pudeli jälle lahti, olgugi et mul oli eelmisest õhtust ikka väga halb. Teadsin ka, et ei taha tegelikult juua. Seal diivanil istudes jõudis mulle pärale, et uskumus „Võiksin lõpetada, kui tahan, aga ma lihtsalt ei taha,” sedapuhku ei kehtinud, sest mul polnud soovi tol hetkel juua. Siiski nägin end diivanilt tõusmas ning endale klaasikest valamas. Tagasi diivanile istudes puhkesin nutma. Mu eitamine oli murtud. Ma usun, et jõudsin sel õhtul oma põhja, aga ma ei teadnud veel seda. Arvasin lihtsalt, et olen hull. Ma jõin pudeli tühjaks.

Kuus kuud hiljem saatis boss mu Californiasse messile. Vihkasin messe, kuid mulle meeldis reisida, nii et ma läksin. Pabistasin reisi pärast väga, sest mu ülemusele meeldis pidu panna ning võtsime ühe endavanuse Hawaiiilt pärit tüübi meiega kaasa. Sel hetkel oli mul õnnestunud 31 päeva joomata olla. Kartsin paaniliselt, et annan kiusatusele järele, mis tekib, kui olla kõik hinnas reisil, võimalustest tulvil linnas koos kahe peoloomaga. Mul oli olnud raske 31 päeva kuival olla, kinnisidee saatis mind iga päev.

Jõudsin reedel hilja kohale ning suutsin õhtul mitte jooma hakata. Järgmisel hommikul messil sain kingituse, mis muutis mu elu. Meie müügiesindaja Hawaiiilt oli endast väljas. Arvasin, et ta oli pettunud, sest tal ei olnud õnnestunud ühe paarikese tellimust saada, kellega ta just suhtles. Läksin teda lohutama. Ta ütles, et tema tujul pole selle paarikesega mingit pistmist. Ta selgitas hoopis, et oli samal nädalal ilma jäänud tüdruk-sõbrast, kukkunud koolist välja, kaotanud oma korteri ning töökoha. Ta lisas: „Ma olen alkohoolik. Olin poolteist aastat kaine, aga eelmisel nädalal jõin uuesti. Selle tõttu olengi omadega sassis.”

Sel hetkel kuulsin enda peas üht sõna. Sõna oli „nüüd”. Ma teadsin, et see tähendab: „Ütle midagi *nüüd!*”

Enda hämmastuseks lausisin sõnad: „Mike, ma olen vist ka.” Mike'i tuju muutus hetkega. Nüüd mõistan, et temas tekkis lootus. Hakkasime rääkima. Muuhulgas ütlesin talle, et ma ei olnud kuu aega joonud, kuid ei käinud AA-s. Kui ta küsis, miks olin AA-d vältinud, siis vastasin, et ma polnud enda meelest põhja jõudnud. Ta ei hakanudki naerma, vaid kostis: „Põhi tuleb siis, kui kaevamise lõpetad.” Ta viis mind mu esimesele kolmele AA koosolekule.

Teisel koosolekul tekkis mul kindlameelne soov kaimeks jääda. Kohal oli umbes 35 inimest, aga ruum oli väike, nii et koosolek tundus meeletult rahvarohke. Kuna olin võõrast linnast, tõusin püsti ning tutvustasin end, kui koosoleku juhataja mul seda teha palus. Hiljem paluti mul sel koosolekul oma lugu rääkida. Tõusin ning jalutasin hädavaevu mikrofoni ja kõnepuldi ette – ma pole kunagi elus nii pabinas olnud. Aga mul õnnestus rääkida muretult ja kirjeldasin kõiki sündmusi, mis olid eelnenud sellele koosolekule jõudmisele.

Kui rääkisin, vaatasin ruumis ringi. Mis veelgi tähtsam, vaatasin teiste ruumis viibivate inimeste nägusid ning ma nägin seda. Nägin seda mõistmist, kaastunnet ja armastust. Täna usun, et sel hetkel nägin oma Kõrgemat Jõudu esimest korda nendes nägudes. Olles seal kõnepuldis, jõudis mulle päralt: seda ma olingi terve elu otsinud. See oli vastus, siinsamas minu ees. Mind tabas kirjeldamatu kergendus. Teadsin, et võitlus on läbi.

Ikka veel kergenduse ja lootuse lummuses, meenus mulle selsamal õhtul kolledži kempus veedetud

pärastlõuna, kui olin nii veendunud, et olin alkoholi näol vastuse leidnud. Nägin nüüd selgelt, et see oli olnud vale. Minu jaoks ongi see alkoholi kohta parim kirjeldus. See on vale – kuri, salakaval vale. Ajasin seda valet pikka pikka aega taga. Isegi siis, kui oli ilmselge, et ma seisan elus paigal ning tapan end sedasi tehes. Sel AA koosolekul teiste nägusid vaadates taipasin viimaks tõde.

Kodulinna tagasi jõudes pühendasin ennast AA-le. Käisin kolme kuu jooksul üheksakümnel koosolekul, sain omale tugiisiku ning liitusin kodurühmaga. Tegin kõike, mida mul teha soovitati. Valmistasin kohvi, pühendusin ja teenisin. Kihutasin varase kainuse Ameerika mägedel ning iga sekund oli seda väärt, et jõuda sinna, kus olen praegu.

Minu tervenemise jaoks on väga oluline uurida Samme ja nende kallal töötada. Sammukoosolekutel käin siiani vähemalt kaks korda nädalas. Mul on tugiisik, kes juhendab mind läbi Sammude õrnalt, kuid mõjusalt. Samasuguse kindlameelsusega loodan juhendada kahte naist, kellele mina olen tugiisikuks. Lubadused on hakanud minu jaoks täide minema ja palju tööd on veel teha.

On peaaegu võimatu kirjeldada, kui palju programm on mulle andnud, isegi nende kuue lühikese aasta jooksul. Pean juba viis aastat ennast ise üleval, mul on oma korter ning plaanin järgmisel aastal maja osta. Mul on hea töökoht paljutöötava tulevikuga ning minu sissetulek on kainuse ajal 150% tõusnud.

Aga just nagu alkoholism ei eelda alati materiaalseid kaotusi, ei ole materiaalsed võidud kainuse õiged mõõdupuud. Tõeline tasu ei ole materiaalne. Mul on nüüd sõbrad, sest ma tean, kuidas olla sõber ja oskan

väärtuslikke sõprussuhteid hoida ning väärtustada. Selle asemel, et olla pikale veninud üheöösuhetes nendega, keda nimetasin peigmeesteks, on mu elus eriline kaaslane, kellega olen peaaegu viis aastat suhtes olnud. Ja mis kõige tähtsam – ma tean, kes ma olen. Tean oma eesmärged, unistusi, väärtusi ja piire, ning oskan neid kaitsta, hoida ja ellu viia. Need on kainuse tõelised viljad, mida olen alati otsinud. Olen nii tänulik, et mu Kõrgem Jõud sekkus ja näitas mulle teed tõeni. Palvetan iga päev, et ma sellele kunagi selga ei keeraks. Tulin AA-sse, et lõpetada joomine; vastu sain oma elu.